

Sygn. akt VI Ga 231/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SSO Anna Harmata (spr)

SSR del. Marta Zalewska

Protokolant: inspektor Agnieszka Chmiel

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Sp. z o.o. w Ś.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 26 lutego 2015 r., sygn. akt I C 1260/14

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w Ś. kwotę 90,00 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 231/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 września 2015r.

Pozwem wniesionym w sprawie powód (...) Sp. z o. o. w Ś. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S. A. w W. kwoty 1.418,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2014r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powyższego wskazał, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w okresie od 28 stycznia 2014r. do 10 lutego 2014r. wynajął uszkodowanemu J. Ż. pojazd zastępczy P. (...), albowiem jego pojazd został uszkodzony podczas wypadku komunikacyjnego. Na mocy umowy cesji z dnia 28 stycznia 2014r. uszkodowany scedował na rzecz powoda przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody z OC sprawcy, który był ubezpieczony u pozwanego. Pozwany ze wskazanej należności za najem pojazdu zastępczego uznał część kwoty tj. 660 zł, przyjmując stawkę dzienną najmu w wysokości 110 zł i 6 dni czasu trwania najmu.

W dniu 22 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział V Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł sprzeciw, zaskarżając go w całości. Wniósł o oddalenie powództwa. Zakwestionował legitymację czynną powoda twierdząc, że w dniu sporządzenia umowy cesji nie istniała wierzytelność poszkodowanego w stosunku do pozwanego o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, a nadto należność z umowy najmu nie wchodzi w zakres odszkodowania, a w umowie brak informacji, że cesja obejmuje wierzytelności przyszłe. Zdaniem pozwanego najpierw powinno się ponieść koszty najmu, a potem dokonać cesji. Pozwany zarzucił także niewykazanie przez powoda poniesionej straty. Zakwestionował czas trwania najmu pojazdu zastępczego (uznał za zasadny okres 6 dni na który składa się: technologiczny czas naprawy w ilości 2 dni, oczekiwanie na części zamienne w ilości 2 dni, podstawienie pojazdu 1 dzień i odbiór pojazdu 1 dzień), przy przeciętnej stawce za najem pojazdu zastępczego na rynku lokalnym - 110 zł. Pozwany wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność ustalenia uzasadnionego okresu naprawy pojazdu uszkodzonego, uwzględniającego technologiczny czas naprawy, czas niezbędny do zorganizowania naprawy, przyjęcia i wydania samochodu oraz ustalenia stawek najmu samochodów należących do tej samej klasy co pojazd zastępczy, stosowanych przez wypożyczalnie samochodów działające na rynku lokalnym w I kwartale 2014r. Pozwany zakwestionował także zasadność żądania odsetek od dnia 18 marca 2014r.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2015r. Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział I Cywilny zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.418,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2014r. do dnia zapłaty (pkt. I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 227 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt. II).

Sąd ustalił, że do kolizji doszło w dniu 7 grudnia 2013r., w dniu 10 grudnia 2013r. poszkodowany zgłosił szkodę, w dniu 18 grudnia 2013r. pozwany dostarczył do serwisu kalkulację naprawy, a następnie zaakceptowaną zwrócił 30 grudnia 2013r. W dniu 28 grudnia 2013r. serwis naprawczy zamówił części zamienne. W dniu 28 stycznia 2014r. serwis otrzymał części i w tym dniu poszkodowany oddał pojazd do naprawy. Tego samego dnia wynajął u powoda pojazd zastępczy, a umową cesji zbył na rzecz powoda wszelkie wierzytelności przysługujące mu wobec pozwanego z tytułu naprawy pojazdu. Naprawa zakończyła się w dniu 10 lutego 2014r. kiedy to poszkodowany oddał powodowi wynajmowany pojazd.

Sąd ustalił także, że najmowany pojazd służył poszkodowanemu do dojazdu do pracy oraz że w dniu 3 marca 2014r. powód przekazał pozwanemu fakturę VAT na kwotę 2.078 zł brutto (23% VAT) przyjmując średnią stawkę dobową za najem pojazdu w wysokości 130 zł i okres najmu 13 dni tj. razem 1.690 zł + 23% VAT (333,70 zł). Pozwany uznał w/w fakturę w wysokości 660 zł (6 dni najmu i 110 zł za dobę najmu samochodu zastępczego). Pozwany wypłacił powodowi kwotę 1.279,20 zł.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność uzasadnionego technologicznie czasu naprawy pojazdu oraz ustalenia średnich cen za najem pojazdów z okolicy K.. W zakresie tego postanowienia nie zostało zgłoszone zastrzeżenie.

Według Sądu I instancji przedstawiona przez powoda historia naprawy pojazdu dokładnie obrazuje działania pozwanego, jeżeli pozwany powołuje się na obowiązek ograniczenia szkody przez poszkodowanego, to tym bardziej powinien sam skracać swoje własne procedury. Sąd nie podzielił zarzutu pozwanego co do nieprawidłowości dokonanej cesji. Uznał, że dokonanie cesji wierzytelności przyszłych jest dopuszczalne.

Jako podstawy prawne swojego rozstrzygnięcia Sąd wskazał art. 822 § 1 kc, art. 481 kc oraz art. 98 kpc.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją pozwanego w całości. Wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 361 § 1 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, iż stawka najmu pojazdu zastępczego zastosowana przez powoda odpowiadała stawkom rynkowym i pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, z którego szkoda wynikła;

- art. 822 § 1 kc poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w wyniku czego na pozwanego został nałożony obowiązek zapłaty odszkodowania przekraczającego granicę odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela udzielającego ochrony ubezpieczeniowej w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych;

- art. 481 § 1 kc poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegającą na zasądzeniu odsetek za okres, w którym pozwany nie pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia;

2. naruszenie przepisów postępowania cywilnego:

- art. 6 kc i art. 232 kpc poprzez naruszenie reguł dotyczących rozłożenia ciężaru dowodu i uwzględnieniu powództwa pomimo, że strona powodowa nie wykazała okoliczności pozwalających uznać koszty najmu pojazdu zastępczego za niezbędne, celowe i ekonomicznie uzasadnione oraz pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z którego szkoda wynikła;

- art. 227 kpc w zw. z art. 278 kpc poprzez samodzielne ustalenie przez Sąd I instancji, iż stawka najmu pojazdu zastępczego odpowiada stawkom rynkowym pomimo, że nie została ukształtowana przez mechanizmy rynkowe i nie była wynikiem uzgodnień poczynionych przez podmioty o przeciwstawnych interesach ekonomicznych, zaś ustalenie czy stawka najmu pojazdu zastępczego odpowiadała stawkom rynkowym wymagało przeprowadzenia odpowiedniej analizy rynku lokalnego i skorzystania z pomocy biegłego.

W oparciu o powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powód, pismem z dnia 13 maja 2015r., wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2015r. Sąd Okręgowy w Krośnie Wydział I Cywilny stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę z apelacją pozwanego przekazał tutejszemu sądowi, uznając, iż sprawa jest sprawą gospodarczą.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotową apelację uznał, iż nie zasługuje ona na uwzględnienie.

Wobec treści zarzutów apelacji zauważyć trzeba na wstępie, że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok SN z dnia 26.03.1997r., II CKN 60/97, OSNC 1997/9/128). Powyższe rodzi zaś konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie, zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok SN z dnia 7.03.1997r., II CKN 18/97, OSNC 1997/8/112).

Pozwany zarzucając wyrokowi naruszenie przepisów postępowania wskazał na art. 6 kc i art. 232 kpc wywodząc, iż Sąd naruszył reguły dotyczące rozłożenia ciężaru dowodu, w konsekwencji uwzględniając powództwo pomimo, że powód nie wykazał okoliczności pozwalających uznać koszty najmu zastępczego za niezbędne, celowe i ekonomicznie uzasadnione, a pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, z którego wynikła szkoda.

Z powyższym zarzutem nie sposób się zgodzić. Na wstępie należy zaznaczyć, że co do zasady utrwalone jest w orzecznictwie oraz praktyce stanowisko, że normalnym następstwem zniszczenia pojazdu służącemu poszkodowanemu jest konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody, a postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem, że zwrot wydatków koniecznych i potrzebnych na czasowe używanie pojazdu zastępczego pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z kolizją. W ramach odszkodowania poszkodowanemu, albo jak w tym przypadku nabywcy wierzytelności od poszkodowanego, należą się celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na ten cel (por. uchwałę SN z dnia 17.11.2011r., III CZP 5/11; wyrok SN z dnia 8.09.2004r., IV CK 672/03). Pozwany przyjął na siebie odpowiedzialność z tytułu odpowiedzialności cywilnej, albowiem przyznał powodowi za okres najmu pojazdu 660 zł, argumentując, iż jego zdaniem najem winien trwać maksimum 6 dni po 110 zł za jeden dzień.

Powód wraz z pozwem przedłożył umowę najmu z dnia 28 stycznia 2014r. na mocy której powód wynajął poszkodowanemu J. Ż. pojazd zastępczy P. (...), umowę cesji wierzytelności z dnia 28 stycznia 2014r. na mocy której poszkodowany J. Ż. przeniósł na powoda wierzytelność przysługującą mu wobec pozwanego w zakresie zwrotu kosztów najmu u powoda auta zastępczego oraz oświadczenie o długości trwania najmu pojazdu zastępczego, którymi to wykazał legitymację czynną w dochodzeniu spornej wierzytelności.

Na okoliczność czasokresu trwania naprawy uszkodzonego pojazdu powód przedłożył protokół zdawczo-odbiorczy pojazdu z którego wynikała data przyjęcia i wydania pojazdu oraz historię naprawy pojazdu z której wynikała nie tylko data przyjęcia i wydania pojazdu, ale również przebieg naprawy w sposób precyzyjny i dokładny obejmujący wskazanie konkretnych czynności i czasokresu ich trwania.

Na okoliczność wysokości stawki za najem pojazdu zastępczego powód przedłożył umowę najmu oraz fakturę.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że rozkład ciężaru dowodu (art. 6 kc) oraz relewantny art. 232 kpc nie może być rozumiany w ten sposób, że ciężar dowodu zawsze spoczywa na powodzie. W razie sprostania przez powoda ciężącym na nim obowiązkiem dowodowym, na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpecji i faktów uzasadniających oddalenie powództwa (II PK 304/12 wyrok SN 2013-06-10/).

Sama okoliczność iż w czasokresie od 28 stycznia 2014r. do 10.02.2014r. trwała naprawa pojazdu oraz iż wysokość umownej stawki za najem pojazdu wynosiła 159,90 zł nie była kwestionowana przez pozwanego. Niniejsze zresztą w ocenie Sądu Okręgowego, dzielającego w tej mierze stanowisko Sądu Rejonowego zostało powyższymi dokumentami w sposób wystarczający udowodnione.

Obrona pozwanego sprowadzała się bowiem do zarzutu, iż czasokres przeprowadzanej naprawy nie był technologicznie uzasadniony i nie był niezbędny do zorganizowania i przeprowadzenia naprawy, przyjęcia i wydania samochodu oraz iż stawka umowna nie odpowiadała stawkom stosowanym przez wypożyczalnie samochodów działających na rynku lokalnym w pierwszym kwartale 2014 roku, innymi słowy, iż nie była ona stawką rynkową, ale w stosunku do stawek obowiązujących na rynku była zawyżoną.

Skoro pozwany zarzucał, iż czasokres, acz rzeczywisty, był zawyżony, zważywszy na konieczny czasokres do naprawy, przyjęcia i wydania samochodu, a stawka stanowiąca przedmiot umowy, w stosunku do innych stawek panujących na rynku była zawyżona, to czyniąc taki zarzut, winien on jego zasadność udowodnić. W przyzmacie bowiem okoliczności najmu samochodu zastępczego w czasokresie odpowiadającym czasokresowi przeprowadzanej naprawy, przy stawce za najem wynikającej z umowy, wobec zarzutu pozwanego w zakresie ich zawyżenia, Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów apelacji co do niewłaściwego rozkładu ciężaru dowodu. Pozwany zresztą zawnioskował dowód z opinii biegłego w powyższej mierze, Sąd Rejonowy wydał postanowienie o pominięciu tego dowodu, co do postanowienia tego nie zgłoszono zastrzeżenia. Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 21 stycznia 2014r., I UK 311/13, zgodnie z którym konieczność zgłoszenia zastrzeżeń do czynności sądu w trybie art. 162 kpc obejmuje również postanowienia o odmowie przeprowadzenia dowodu. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu w/w wyroku wskazał, że jednym z celów regulacji przewidzianej w art. 162 kpc jest zapobieganie

nielojalności procesowej i niedopuszczanie do celowego tolerowania przez strony uchybień procesowych sądu, z zamiarem późniejszego wykorzystania ich w środkach odwoławczych (por. wyrok SN z dnia 14.10.2006r., II CSK 229/06 i z dnia 10.02.2010r., V CSK 234/09). Powyższe pozbawiło zatem pozwanego prawa powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania, a tym samym powodowało brak podstaw dla dokonania merytorycznej oceny i rozpoznania postawionego zarzutu w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd, na podstawie art. 385 kpc, oddalił apelację pozwanego uznając zaskarżone rozstrzygnięcie za prawidłowe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 108 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc. oraz § 6 pkt. 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490 t. j.).